atəşgahsığorta

HƏYAT SIĞORTASI

"İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunundan əsas məqamlar

1. İcbari sığorta müqaviləsi yalnız həyat sığortası üçün lisenziyayası olan və bu qanunla əhatə olunan icbari sığorta növü üzrə fəaliyyətin həyata keçirilməsinə sığorta nəzarəti orqanının verdiyi icazəyə malik olan sığortaçı tərəfindən bağlanıla bilər.

2. Bu icbari sığorta növü – bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində sığorta olunanların həyatına və sağlamlığına dəyən zərər nəticəsində onların peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi və ya ölümü ilə bağlı sığorta ödənişinin verilməsini nəzərdə tutan sığorta sinfidir.

3. Sığortalı sığortaçını seçməkdə sərbəstdir. Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, sığortaçı icbari sığorta müqaviləsini bağlamaqdan imtina edə bilməz.

4. İcbari sığorta müqaviləsi sığortalının yazılı müraciəti əsasında yazılı formada bağlanılır. (İcbari sığorta müqaviləsinin məzmunu və forması AR Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir)

5. İcbari sığorta müqaviləsi sığorta olunanın və ya faydalanan şəxsin vəziyyətini qanunvericiliklə müəyyən olunmuş şərtlərlə müqayisədə pisləşdirirsə, sığortaçı sığorta olunan və ya faydalanan şəxs qarşısında bu Qanunla müəyyən olunmuş sığorta təminatı həcmində öhdəlik daşıyır.

6. Bu Qanunla sığorta etdirmək vəzifəsi daşıyan sığortalı həmin vəzifəni yerinə yetirmədikdə və ya icbari sığorta müqaviləsini qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş şərtlərlə müqayisədə sığorta olunanın vəziyyətini pisləşdirən şərtlərlə bağladıqda, sığorta hadisəsinin baş verdiyi halda bu Qanuna uyğun olaraq xeyrinə sığorta müqaviləsi bağlanmalı şəxslər qarşısında azı bu Qanunla müəyyən edilmiş sığorta təminatı həcmində öhdəlik daşıyır.

7. İcbari sığorta müqaviləsi müddətsiz bağlanılır, sığorta tarifləri isə hər təqvim ili üçün müəyyən olunur. Növbəti təqvim ili üçün sığorta tarifləri cari ilin dekabr ayının 1-dək müəyyən olunmalıdır.

8. Müqavilə ili - İcbari sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu birinci il və həmin müqavilənin qüvvədə olduğu bütün dövr ərzində tamam olan hər növbəti il.

9. Müqavilə ilinin sonuna azı 30 gün qalmış icbari sığorta müqaviləsinə xitam verilməsi barədə sığortaçının xəbərdar edilməsi şərti ilə sığortalının təşəbbüsü əsasında müqavilə dayandırıla bilər.

10. Sığorta haqqı sığortalı tərəfindən sığortaçıya müqavilə ilinin əvvəlində icbari sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş qaydada hissə-hissə və ya birdəfəlik ödənilir.

11. Bu Qanuna uyğun olaraq faydalanan şəxslərə aşağıdakı sığorta ödənişləri verilə bilər:

- Aylıq sığorta ödənişi -

- Birdəfəlik sığorta ödənişi;

- Əlavə sığorta ödənişi.

Aylıq sığorta ödənişi sığorta hadisəsi baş verdikdə sığorta olunanın peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə bağlı itirilmiş aylıq əmək haqqı əvəzində faydalanan şəxsə verilən pul təzminatıdır.

Birdəfəlik sığorta ödənişi bu Qanunla müəyyən olunmuş qaydada aylıq sığorta ödənişi məbləğlərinin cəm halda birdəfəlik ödənilməsidir. Birdəfəlik sığorta ödənişi aşağıdakı hallarda verilir:

- sığorta hadisəsi nəticəsində zərər çəkmiş sığorta olunana əlillik növbəti müayinə müddəti göstərilmədən təyin edildikdə;

- sığorta hadisəsi nəticəsində sığorta olunanın öldüyü halda.

Əlavə sığorta ödənişi sığorta hadisəsi nəticəsində zərər çəkmiş sığorta olunana müalicəyə, əlavə qidalanmaya, dərman alınmasına, protezləşdirməyə, başqasının qulluğuna, sanatoriya-kurort müalicəsinə, xüsusi nəqliyyat vasitələri əldə edilməsinə, başqa peşəyə hazırlanmaya çəkdiyi xərclərinin əvəzinin ödənilməsinə görə verilən pul təzminatıdır.

Əlavə sığorta ödənişi sığorta hadisəsi nəticəsində zərər çəkmiş sığorta olunanın həmin ödənişə aid yardım və qulluq növlərinə möhtac olduğu və bunları pulsuz almaq hüququnun qanunvericilikdə nəzərdə tutulmadığı halda verilir.

12. Sığortaçı öz müstəqil qərarına əsasən bu Qanunla müəyyən olunmuş sığorta məbləğlərinə üstəlik sığorta ödənişi ödəyə bilər.

13. <u>Annuitet müqaviləsi</u> - qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada müvafiq icazə almış sığortaçı və faydalanan şəxs arasında bağlanılan, həmin faydalanan şəxsin xeyrinə dövri sığorta ödənişinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutan sığorta müqaviləsi.

Annuitet müqaviləsinin məzmunu və forması, onun bağlanılması, dəyişdirilməsi və ona xitam verilməsi qaydaları AR Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir.

14. Sığortaçıların icbari sığorta üzrə fəaliyyətinə dövlət nəzarəti Azərbaycan Respublikasının sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq sığorta nəzarəti orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

15. Sığortalılar tərəfindən bədbəxt hadisələrin və peşə xəstəliklərinin azaldılması üzrə qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi və əməyin mühafizəsi üzrə vəzifələrin yerinə yetirilməsi üzərində qanunvericiliyə uyğun olaraq AR Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirliyi həyata keçirir.

16. Peşə riskinin dərəcəsindən və sığorta olunanların kateqoriyalarından asılı olaraq fərqləndirilən sığorta tarifləri 0,2 - 2 faiz arasında müəyyən olunmuşdur. (Sığorta məbləği AR Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir.)

17. Sığorta olunanlar yerinə yetirilən əmək funksiyalarının xarakterinə görə aşağıdakı kateqoriyalara bölünür:
   a. Fəhlə heyəti – məhsulun (əmtəənin) istehsalı, xidmətin həyata keçirilməsi ilə, həmçinin təmir, yüklərin daşınması, təmizlik, saxlama, mühafizə və digər bu kimi işlərlə birbaşa məşğul olan heyət;

   b. Qulluqçu heyəti –müvafiq olaraq aşağıdakıları əhatə edən rəhbərlik, mütəxəssis və texniki icraçılara aid işlərin və ya xidmətlərin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olan heyət:
      - *rəhbərlik* – təşkilatın və ya onun hər hansı struktur bölməsinin rəhbəri və onun müavinləri;
      - *mütəxəssis* – mühəndis-texniki, iqtisadi, hüquqi, sosioloji və digər bu kimi funksiyaları yerinə yetirən işçilər;
      - *texniki icraçılar* – sənədlərin hazırlanmasını və rəsmiləşdirilməsini həyata keçirən kargüzarlar, katibələr, tabelçilər, surətçıxaranlar, arxiv işçiləri, agentlər və digər bu kimi işçilər.

18. İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta tarifləri peşə riskinin dərəcəsindən və sığorta olunanların kateqoriyalarından asılı olaraq fərqləndirilməklə aşağıdakı kimi müəyyən edilsin:

Peşə riskinin sinfi	**Sığorta olunanların kateqoriyaları üzrə sığorta tarifi *(%-lə)***	
	Qulluqçu heyəti üzrə	***Fəhlə heyəti üzrə***
1	0,2	0,4
2	0,2	0,5
3	0,2	0,6
4	0,2	0,8
5	0,2	0,9
6	0,3	1,0
7	0,3	1,2
8	0,3	1,4
9	0,4	1,5
10	0,4	1,6
11	0,4	1,7
12	0,5	1,8
13	0,5	1,9
14	0,5	2,0

19. İcbari sığorta tariflərinin müəyyən edilməsi məqsədilə peşə riskinin dərəcələrindən asılı olaraq, peşə riskinin sinifləri Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən təsdiq edilmiş İqtisadi fəaliyyət növləri təsnifatının 3-cü versiyasına Əlavədə nəzərdə tutulan iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə aşağıdakı kimi müəyyən edilmişdir:

İqtisadi fəaliyyət növü
1-ci risk sinfi
Yaşayış üçün yerlər tərəfindən xidmətlərin göstərilməsi
Proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər və bununla əlaqədar fəaliyyət
İnformasiya xidmətləri fəaliyyəti
Maliyyə fəaliyyəti (sığorta və pensiya təminatı üzrə xidmətlərdən başqa)
Sığorta, təkrarsığorta və pensiya təminatı
Hüquq və mühasibat uçotu sahəsində fəaliyyət
Mərkəzi ofislərin fəaliyyəti və idarəetmə sahəsində fəaliyyət
İctimai və humanitar elmlər sahəsində tədqiqatlar və işləmələr
Reklam fəaliyyəti və bazarın öyrənilməsi
Məşğulluq sahəsində fəaliyyət
Səyahət agentliklərinin və turoperatorların əvvəlcədən sifariş etmə xidməti və bununla əlaqədar fəaliyyət
Mənzərələrin dəyişdirilməsi üzrə xidmətlərin göstərilməsi
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; icbari sosial təminat
İctimai birliklərin (təşkilatların) fəaliyyəti
Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti
2-ci risk sinfi
Avtomobillərin satışı
Avtomobillər üçün hissələrin, qovşaqların və ləvazimatların satışı
Avtomobil və motosikletlərin satışından başqa, topdan satış
Avtomobil və motosikletlərin satışından başqa pərakəndə satış
Poçt və kuryer fəaliyyəti
İçki və yeməklərin satışı ilə əlaqədar xidmətlərin göstərilməsi
Kinofilmlərin, video və televiziya proqramlarının istehsalı, səsyazma və musiqi nəşrləri ilə əlaqədar fəaliyyət
Proqramların tərtib edilməsi, radio və televerilişlərin translyasiya edilməsi ilə əlaqədar fəaliyyət
Məlumat texnologiyaları və hesablama texnikası sahəsində sair fəaliyyət
Maliyyə xidmətləri və sığorta sahəsində yardımçı fəaliyyət
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar
Memarlıq, mühəndis axtarışları və bu sahələrdə texniki məsləhətlərin verilməsi
Təbii və texniki elmlər sahəsində tədqiqatlar və işləmələr
Digər peşəkar, elmi və texniki fəaliyyət
Kirayə və lizinq fəaliyyəti
Təmizlik işləri üzrə fəaliyyət
Biznesin mühafizəsinə yönəldilmiş inzibati və sair əlavə fəaliyyət

Təhsil
Səhiyyə sahəsində fəaliyyət
Sosial xidmətlərin göstərilməsi
Yaşayışla təminatsız sosial xidmətlərin göstərilməsi
İncəsənət sahəsində sair fəaliyyətin göstərilməsi və mədəni-kütləvi əyləncəli tədbirlərin həyata keçirilməsi
Kitabxana, arxiv, muzeylərin və digər mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyəti
Qumar oyunlarının təşkili və mərc çəkmək üzrə fəaliyyət
İstirahət və əyləncələrin təşkili üzrə fəaliyyət
Sair fərdi xidmətlərin göstərilməsi
3-cü risk sinfi
Birillik bitkilərin becərilməsi
Çoxillik bitkilərin becərilməsi
Bitkilərin çoxaldılması (əkilməsi)
Heyvandarlıqla əlaqəli bitkiçilik
Geyim istehsalı
Poliqrafiya fəaliyyəti və yazılmış məlumatların daşıyıcılara çoxaldılması
Oyun və oyuncaqların istehsalı
Nəşriyyat fəaliyyəti
Baytarlıq fəaliyyəti
4-cü risk sinfi
Heyvandarlıq
Kənd təsərrüfatı sahəsində xidmət göstərilməsi
Balıqyetişdirmə
Süd məhsullarının istehsalı
Sabun və yuyucu tozların, təmizləyici və cilalayıcı vasitələrin, ətriyyat və kosmetika vasitələrinin istehsalı
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı
Motosikletlərin, onların hissələrinin, qovşaqlarının və ləvazimatlarının satışı, motosikletlərə texniki xidmət və təmiri
Yardımçı-texniki xidmətlərin fəaliyyəti
Muzdlu işçilərlə şəxsi ev təsərrüfatlarının fəaliyyəti
5-ci risk sinfi
Ovçuluq və vəhşi heyvanların yetişdirilməsi və bu sahələrdə xidmətin göstərilməsi
Ət məhsullarının istehsalı (emalı)
Dəyirman-ding sənayesi məhsullarının nişasta və nişasta məhsullarının istehsalı
Un və un məmulatlarının istehsalı
Heyvanlar üçün hazır yemlərin istehsalı
İçki istehsalı
Toxuculuq sənayesi
İstintaqın aparılması və təhlükəsizliyin təminatı
Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
İdman sahəsində fəaliyyət

6-cı risk sinfi
Sair qida məhsullarının istehsali
Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı
Zərgərlik məmulatların və süni daş-qaşların istehsalı
Musiqi alətlərinin istehsalı
İdman mallarının istehsalı
Digər qruplara daxil edilməyən müxtəlif məhsulların istehsalı
Bəzək və tamamlayıcı işlər
Anbar təsərrüfatı və yardımçı nəqliyyat fəaliyyəti
Kompüterlərin, şəxsi istifadə əşyalarının, məişət mallarının təmiri
7-ci risk sinfi
Meyvə və tərəvəzlərin emalı və konservləşdirilməsi
Bitki və heyvan yağları və piylərinin istehsalı
Tütün məmulatlarının istehsalı
Kağız və karton istehsalı
Şüşə və şüşədən məmulatların istehsalı
Odadavamlı məmulatların istehsalı
Gildən sair tikinti məmulatlarının istehsalı
Sair çini və saxsı məmulatların istehsalı
Metalların emalı və metallara örtük çəkilməsi, maşınqayırmanın əsas texnoloji prosesləri
Bıçaq məmulatlarının, alətlərin və dəmir məmulatlarının istehsalı
Tullantıların yığılması, emalı və məhv edilməsi; istehsalat tullantılarından təkrar istifadə edilməsi
Boru kəməri nəqliyyatının fəaliyyəti
Texniki sınaq və nəzarət
8-ci risk sinfi
Rezin və plastmas məmulatların istehsalı
Gəmiqayırma
Hazır metal məmulatlarının, maşın və avadanlıqların təmiri
Şəhərlərarası dəmir yolu xətti ilə sərnişin daşınması
Dəmir yolu vasitəsi ilə yük daşınması
Su nəqliyyatının fəaliyyəti
Hava nəqliyyatının fəaliyyəti
Rabitə
9-cu risk sinfi
Mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların və tıxacın istehsalı; hopdurma və hörmə materialların istehsalı
Silah və hərbi sursat istehsalı
Dəzgahların istehsalı
Mebellərin istehsalı
Tibbi və stomatologiya təcrübəsində tətbiq olunan alətlərin istehsalı
Digər tullantıların yığılması və məhv edilməsi
Sair quru yol nəqliyyatının fəaliyyəti
Yük avtomobil nəqliyyatlarının fəaliyyəti

atəşgahsığorta
HƏYAT SIĞORTASI

10-cu risk sinfi
Boya və lakların istehsalı
Sair kimyəvi məhsulların istehsalı
Süni və sintetik kimyəvi liflərin istehsalı
Metalın döyülməsi, preslənməsi, ştamplanması və profillənməsi, toz metallurgiyası
Elektrik naqillərinin və elektrik şəbəkələri üçün cihazların istehsalı
Elektrik lampaları və işiqlandırıcı avadanlıqların istehsalı
Məişət cihazlarının istehsalı
11-ci risk sinfi
Balıq, xərçəngkimilər və molyuskaların emalı və konservləşdirilməsi
Abraziv məmulatların və sair qeyri-metal mineral məhsulların istehsalı
Sair hazır metal məmulatlarının istehsalı
Ümumi təyinatlı sair maşınların istehsalı
12-ci risk sinfi
Balıqçılıq
Çuqun, polad və ferroərinti istehsalı
Poladdan boru, içi boş profillər və birləşdirici hissələrin istehsalı
Elektrik mühərriklərinin, generatorlarının, transformatorların və elektrik paylayıcı və tənzimləyici cihazlarının istehsalı
Sair elektrik avadanlıqlarının istehsalı
Ümumi təyinatlı avadanlıqların istehsalı
Kənd və meşə təsərrüfatı üçün maşın və avadanlıqların istehsalı
Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı
Dəmir yolu nəqliyyatı vasitələrinin istehsalı
Hərbi avtomobillərin istehsalı
Digər qruplara daxil edilməyən nəqliyyat vasitələri və avadanlıqlarının istehsalı
Avtomobillərə texniki xidmət göstərilməsi və onların təmiri
13-cü risk sinfi
Meşə təsərrüfatı və bu sahədə xidmətin göstərilməsi
Koks və təmizlənmiş neft məhsullarının istehsalı
Əsas kimyəvi maddələrin, gübrə və azot birləşmələrinin, ilkin formalarda plastik kütlə və sintetik kauçukun istehsalı
Sement, əhəng və gips istehsalı
Əlvan metalların istehsalı
Metal tökmə
Xüsusi təyinatli sair maşin və avadanlıqların istehsalı
Sənaye maşın və avadanlıqlarının quraşdırılması
Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
Suyun yığılması, təmizlənməsi və paylanması
Çirkli suların yığılması və emalı
Binaların sökülməsi və tikinti sahəsinin hazırlanması
Elektrik və su kəməri sistemlərinin və sair mühəndis avadanlıqlarının quraşdırılması
İxtisaslaşdırılmış tikinti işləri

14-cü risk sinfi
Daş kömür və liqnit hasilatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı
Metal filizlərinin hasilatı
Mədənçıxarma sənayesinin digər sahələri
Mədənçıxarma sənayesi sahəsinə xidmətlərin göstərilməsi
Aqrokimyəvi məhsulların istehsalı
Beton, gips və sementdən məmulatların istehsalı
Dekorativ və tikinti daşlarının kəsilməsi, emalı və naxışlanması
Çuqun və poladın sair ilkin emalı
Metaldan tikinti konstruksiyaları və məmulatlarının istehsalı
Metal sisternlərin, radiatorların və çənlərin istehsalı
Batareyaların və akkumulyatorların istehsalı
Kosmik aparatlar da daxil olmaqla uçan aparatların istehsalı
Binaların tikintisi
Mülkü təyinatlı inşaat işləri